

PSYYKENLÄÄKKEET

- Masennus- eli depressiolääkkeet

KESKEISET LÄÄKEAINERYHMÄT

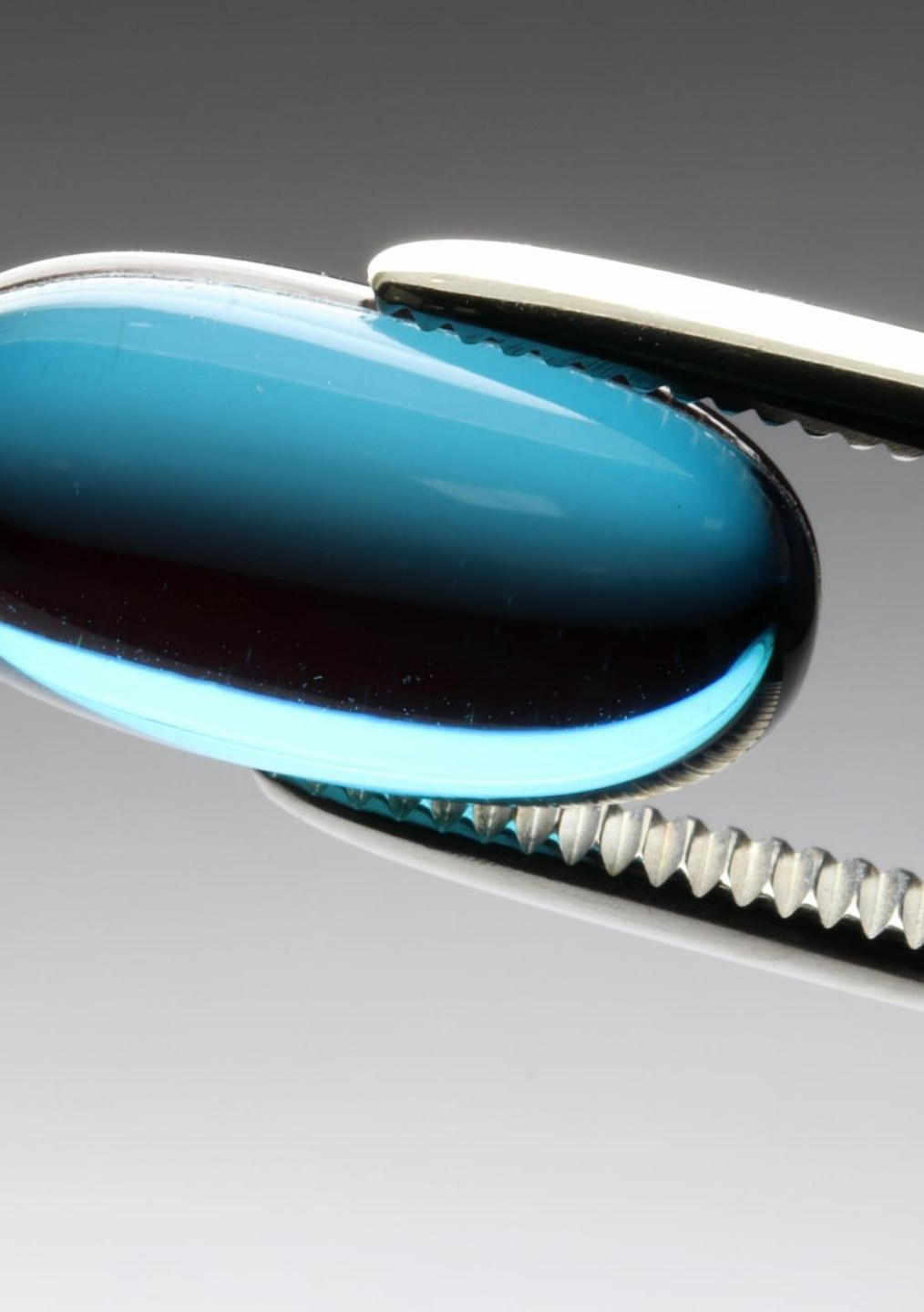
1. PSYKOOSILÄÄKKEET
2. MASENNUS- ELI
DEPRESSIOLÄÄKKEET
3. MIELIALANTASAAJALÄÄKKEET
4. AHDISTUSLÄÄKKEET
5. UNI- JA NUKAHDUSLÄÄKKEET

TRISYKLISET MASENNUSLÄÄKKEET

- VANHIMMAT TRISYKLISET MASENNUSLÄÄKKEET OVAT OLLEET KÄYTÖSSÄ JO 1950- JA 1960-LUVULTA LÄHTIEN.
- NÄISTÄ EDELLEEN KÄYTÖSSÄ OVAT AMITRIPTYLIINI, DOKSEPIINI, NORTRIPTYLIINI, TRIMIPRAMIINI JA KLOMIPRAMIINI.
- TEHON OLETETAAN PERUSTUVAN NIIDEN KYKYYN VAHVISTAA SEKÄ NORADRENERGISTEN ETTÄ SEROTONINERGISTEN HERMOSOLUPÄÄTTEIDEN TOIMINTAA.
- TRISYKLISET MASENNUSLÄÄKKEET OVAT KAIKKI SEDATIIVISIA ELI RAUHOITTAVIA, JOTEN NIITÄ VOIDAAN PIENINÄ ANNOKSINA KÄYTTÄÄ MYÖS UNETTOMUUDEN, AHDISTUNEISUUDEN JA KIVUN HOITOON.

SSRI ELI SELEKTIIVINEN SEROTONIININ TAKAISINOTON ESTÄJÄ

- SSRI LÄÄKKEET OVAT ENITEN KÄYTETTYJÄ MASENNUSLÄÄKKEITÄ PERUSTUEN YKSINKERTAISEEN ANNOSTUKSEEN, HYVÄÄN SIEDETTÄVYYTEEN JA VÄHÄISEEN TOKSISUUTEEN YLIANNOSTEN YHTEYDESSÄ.
- NIILLÄ ON SUOTUISA VAIKUTUS MYÖS PANIIKKIHÄIRIÖISSÄ, PAKKONEUROOTTISISSA TILOISSA, SYÖMISHÄIRIÖISSÄ SEKÄ ERILAISISSA AHDISTUNEISUUS- JA PELKOTILOISSA.
- SSRI LÄÄKKEITÄ OVAT ESSITALOPRAAMI, FLUVOKSAMIINI, FLUOKSETIINI, PAROKSETIINI, SERTRALIINI JA SITALOPRAAMI.
- SSRI LÄÄKKEITÄ EI PIDÄ KÄYTTÄÄ MAO-ESTÄJÄN MOKLOBEMIDI KANSSA → HENGENVAAARALLINEN SEROTONIINIOIREYHTYMÄ (MYRKYTYSTILA)

SNRI ELI SEROTONIININ JA NORADRENALIININ TAKAISINOTON ESTÄJÄ

- SNRI –LÄÄKKEET NOSTAVAT SEROTONIININ JA NORADRENALIININ PITOISUUKSIA VERESSÄ, ESTÄMÄLLÄ SEROTONIININ JA NORADRENALIININ TAKAISINOTON HERMOSOLUUN (NEURONI) .
- NÄMÄ VÄLITTÄJÄAINEET VAIKUTTAVAT MERKITTÄVÄSTI MIELIALAAN.
- SNRI –LÄÄKERYHMÄÄN KUULUVAT DESVENLAFAKSIINI, DULOKSETIINI, LEVOMILNASIPRAANI, MILNASIPRAANI JA VENLAFAKSIINI.
- ETUNA NÄILLÄ LÄÄKKEILLÄ ON, ETTEI NIILLÄ OLE TRISYKLISTEN MASENNUSLÄÄKKEIDEN TAPAAAN KIUUSALLISIA ANTIKOLINERGISIÄ TAI ANTIHISTAMIINISIA HAITTAVAIKUTUKSIA.
- NÄMÄ LÄÄKKEET OVAT KÄYTTÖKELPOISIA MYÖS AHDISTUNEISUUSHÄIRIÖIDEN, KROONISTEN KIPUTILOJEN JA FIBROMYALGIAN HOIDOSSA SEKÄ NE LIEVITTÄVÄ STRESSIIN LIITTYVÄÄ VIRTSAKARKAILUA.
- SNRI LÄÄKKEITÄ EI PIDÄ KÄYTTÄÄ MAO-ESTÄJÄN MOKLOBEMIDI KANSSA → HENGENVAAARALLINEN SEROTONIINIOIREYHTYMÄ (MYRKYTYSTILA)

MUUT MASENNUSLÄÄKKEET

- MIANSERIINI JA MIRTATSAPIINI
 - SEDATIIVISIA (RAUHOITTAVIA) JA ANKSIOLYYTTISIÄ (AHDISTUSTA VÄHENTÄVIÄ)
- TRATSODONI
 - SEDATIIVINEN JA SEROTONIINIA VAHVISTAVA
- MOKLOBEMIDI
 - MAO-ESTÄJÄ (MONOAMINO-OKSIDAASIN ESTÄJÄ) SOSIAALISTEN TILOJEN PELKOON
- REBOKSETIINI
 - HOITORESISTENTTIEN DEPRESSIOIDEN HOITOON, PANIIKKIHÄIRIÖN, ERILAISTEN VÄSYMYS- JA UUPUMUSTILOJEN SEKÄ LASTEN JA AIKUISTEN TARKKAVAISUUSHÄIRIÖIDEN HOITOON
- BUPROPIONI
 - MASENNUKSEN JA TUPAKAN POLTON LOPETTAMISEN JÄLKEISTEN VIEROITUSOIREIDEN HOITOON
- AGOMELATIINI JA VORTIOKSETIINI
 - MASENNUKSEN HOITOON

MASENNUSLÄÄKKEIDEN HAITTAVAIKUTUKSET

- **ERILAISET VATSAVAIVAT (PAHOINVOINTI, RIPULI, VATSAKIVUT – SSRI JA SNRI)**
- **VÄSYMYS**
- **MOTORINEN LEVOTTOMUUS**
- **AHDISTUNEISUUS (ITSEMURHA-AJATUKSET VOIVAT LISÄÄNTYÄ HOIDON ALUSSA)**
- **KIIHTYNEISYYS**
- **HANKALA VAPINA JA KIUSALLINEN HIKOILU (SSRI)**
- **ORTOSTAATTINEN HYPOTENSIO**
- **UNETTOMUUS**
- **HYPONATREMIA**
- **PRIAPISMI (PITKITTYNUT KIVULIAS EREKTIO - TRATSODONI)**

MASENNUSLÄÄKKEIDEN HAITTAVAIKUTUKSET

- VATSA- JA POHJUKAISSUOLEN HAAVOJEN LISÄÄNTYNYT VUOTO TAI MUU VERENVUOTOALTTIUS (SSRI)
- SEKSUAALISTEN TOIMINTOJEN HÄIRIÖT
- SYLJEN ERITTYMISEN VÄHENEMINEN JA HAMPAIDEN REIKIINTYMINEN (ANTIKOLINERGISET HAITTAVAIKUTUKSET)
- PAINON NOUSU
- SEKAVUUS (MUIDEN ANTIKOLINERGISTEN LÄÄKKEIDEN KANSSA VANHUKSILLA)
- YLIANNOS HENGENVAAARALLINEN (SYDÄMEN RYTMIHÄIRIÖT)
- SYDÄNLIHAKSEN ÄRSYKKEEN JOHTUMISNOPEUDEN HIDASTUMINEN (EI SOVI SYDÄNSAIRAUKSISTA KÄRSIVILLE)
- TUNNETILOJEN LATISTUMINEN (SSRI)
- IHOREAKTIOT

LÄHTEET

- Huttunen M & Socada L. 2017. Psykykenlääkkeet ja niiden käyttö. Duodecim. Helsinki.
- Huttunen M. 2017. Masennuslääkkeiden haittavaikutukset. Lääkkeet mielen hoidossa.
- Huttunen M. 2018. Psykykenlääkkeet. Lääkärikirja Duodecim.
- Leinonen E, Lepola U ja Koponen H. DUODECIM. 2000;116(24):2855-2864.
- Kuusamo J. 2017. Psykykenlääkkeet. Helsingin yliopiston Koulutus- ja Kehittämispalveluiden toteuttama ja Opetushallituksen rahoittama Opi lääkkeistä – hanke ja Gerontologisen hoitotyön opetuksen kehittäminen –hanke.
- Partonen T. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2011: 48 123–127.
- <https://sites.google.com/site/laeaekehoidonperusteet/asiakkaan-ohjaaminen/psykykenlaeaeekteet>
- [https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Potilasohjeet/Psykiatria/Kaksisuuntaisen_mielialahairion_hoidossa\(36767\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Potilasohjeet/Psykiatria/Kaksisuuntaisen_mielialahairion_hoidossa(36767))
- https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/hyva-ammattinharjoittaminen/laakehoito/bentsodiatsepiinien_maaraaminen_2
Päivitetty 17.6.2020.
- <https://www.duodecim.fi/2018/03/08/suomalaistutkimus-litium-edelleen-paras-laake-kaksisuuntaiseen-mielialahairioon/>
- https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00412
- https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=lam00042
- https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=lam00049